

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Luimige Reis langs den Rijn

Hood, Thomas

Amsterdam, 1840

Aan Miss Willmot

[urn:nbn:de:bsz:31-140259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-140259)

AAN MISS WILLMOT, OP WOODLANDS.

MIJN WAARDE MARGO!

Voor ieder ander zoude ik beschaamd en verlegen zijn over mijn langdurig stilzwijgen; maar gij kent den toestand van mijne zenuwen, en zult wel gelooven, dat ik uwe gelukkiger gedachten niet wil bederven door de uitstorting van mijne eigene kwade luim! Ik heb daarenboven zoo veel onaangenaams ondervonden! Evenwel het zal u een genoeg doen te vernemen, dat ik mij een weinig beter naar het reizen buitenslands begin te schikken: het is zeer vermoijend, maar het fraaije landschap heeft mij sedert dat wij *Bonn* hebben verlaten, voor al de ongemakken, die ik geleden heb, schadeloos gesteld. Ik zal niet trachten de fraaije bergen, de romaneske oude kasteelen, en de bevallige dorpen te beschrijven — maar, wanneer gij ooit trouwen mogt, MARGO! ik bid u, maak dan een plaizier-togtje naar den *Rijn* tot een voorbeding! Ééne sombere gedachte dringt zich altijd bij mij op — ach! dat nu dit schoone landtafereel met mij konde genoten hebben — want gij weet, hoe veel mijn arme GEORGE met landschappen en derzelver teekeningen ophad —

maar ik moet niet zoo ondankbaar zijn van te klagen, terwijl onze reis zoo veel troost aan mijn gemoed als herstel aan mijne gezondheid geschonken heeft. Mijn broeder schijnt zelfs ook veel baat gevonden te hebben bij de verandering van lucht en voorwerpen: — hij is stellig minder hypochonder, en zijne vermaningen komen na langere tusschenpoozen. Ik geloof zelfs, dat hij er een weinig beschaamd over wordt — zij hebben hem zoo dikwijls bedrogen — en vooral sedert een brief van den Heer BAGSTER AAN FRANK, waarin hij vooronderstelde, dat zijn oom overleden was: maar nog meer sedert eene vermaning, welke hem overviel op den top van een' berg, toen een bespottelijke Duitscher hem aanbod zamen met hem te sterven, hetgeen het treurspel in zulk een blijspel veranderde, dat mijn arme broeder, gelijk FRANK zegt, zijne rol opgaf, en wij de hoop koesteren, dat hij nooit weder in het stuk zal spelen. Hij gaf mij dat bijna te kennen, toen hij mij zijne laatste vermaning vertelde. »Ik vrees, KATOO!» zeide hij, »dat gij denken zult, dat ik even zoo verzot op het sterven ben als de vermaarde Romeo.»

Coblentz bevalt mij zeer goed. Wij hebben er voor eene maand logement gehuurd. Eenige dagen na onze aankomst aten wij aan de *table d'hôte*, maar ik kan niet zeggen, dat de manier van de spijzen te bereiden mij aanstaat. Zeker reiziger zegt, dat als eene Deutsche tafel niet zuur is, dan is zij vet, en als zij niet vet is, dan is zij stellig zuur: maar de kok van ons logement gaat een stapje verder, want hij maakt zijne geregten vet en zuur te gelijk. Gelukkig waren er nog eenige schotels een weinig meer op de Engelsche wijze klaar

gemaakt — bij voorbeeld, het *roast beef*, hoewel de tafeldienaar mij hetzelfde klugtig genoeg aanbood, zeggende: »Madam! een stukje *roast beast*?»

Wij hebben thans onze keuken in huis onder de superintendie van MARTHA, die zich beter, dan ik had durven verwachten, met de Deutsche meid verdraagt, welke ik gehoord heb. Misschien is daarvoor in het geheim eene of andere oorzaak, maar dat is tot dusverre slechts eene gissing. Gij zult u vermaken met eene klucht, aan welke MARTHA's driftige gestel heden morgen, toen wij de Rijnbrug overgingen, aanleiding gaf. Er ligt een tol op al de eetwaren, die in de stad worden gebragt, tot op eene snede brood toe, en aan elke der poorten staat iemand, die met de heffing van denzelfen belast is. Wij hadden die beambten reeds dikwijls in hunne groene uniform de buitenlieden zien tegenhouden, en met eene bijzondere oplettendheid in derzelver mandjes en bundeltjes kijken: maar nooit had ik gedacht, dat zij er op zouden aandringen, een gebakerd kind te onderzoeken. De arme moeder kantte zich ook luidkeels schreeuwende tegen die *recherche* aan en drukte het kindje steeds nauwer tegen haren boezem: maar de man bleef ongevoelig en pakte ten laatste vrij onzacht het kind bij de luijers aan. Er ontstond eene worsteling tusschen den beambte en de vrouw, die het spoedig moest opgeven, toen zij onverwachts hulp kreeg. Sedert het in beslag nemen van mijn ongelukkige Hollandsche linnen, zijn de tolbeambten nimmer MARTHA's lievelingen geweest — maar behalve dat vergrijp, wekte de aanval tegen het kindje al haar vrouwelijke gevoel, en zij schoot als eene furie

toe, om de arme moeder bij te staan. Binnen zeer korten tijd had zij het kind weder veroverd, toen tot haren onuitsprekelijken schrik, gelijk ook tot den mijnen, ten gevolge van hare driftige bewegingen het arme kindje van tusschen het linnen uitgleed, en wezenlijk eenige seconden lang over den grond rolde, voordat onze eigen oogen ons overtuigden, dat het niets anders was dan — eene schapenbout!

Het schijnt, dat de menigvuldigmaal herhaalde bezoeken te *Coblentz* van het vermeende bakerkindje, in allerlei weder, den eersten argwaan verwekt hadden; en een der tolbeambten bemerkte, dat het arme worm altijd dikker in de stad kwam als het er uitging. Vandaar de ontkenning der geschiedenis, welke de aanschouwers een schaterend gelach afperste, en zulks zoo als gij kunt begrijpen, niet het minste ten koste van mijne edelhartige meid.

Men kan de buitenlandsche gebruiken niet wel beoordeelen, maar mij komt het eene dwaze handelwijze voor van de hoofden eenes bestuurs, dat zij de zoodanigen belasten, die levensmiddelen in eene stad brengen. Naar de armen in de stad te oordeelen is er geen overvloed van spijs. *MARTHA* heeft mij verteld, dat er heden morgen eene arme uitgehongerde vrouw in de keuken kwam, en haar verzocht, om »het water waarin de ham gekookt was.» Maar ach, *MARGO!* hoe deelnemend zijn de behoeftigen in spijt van hun eigen gebrek voor huns gelijken! Naast ons woont op een bovenkamertje eene arme zinneloze vrouw, welke, hetzij door de armoede, hetzij door de onverschilligheid harer nabestaanden, slechts karig van voedsel wordt voorzien.

Achter het huis, waarin zij woont, loopt een rij van geringer huisjes, meestal door ambachtslieden met hunne huisgezinnen bewoond — en onder dezen van een' ziekelijken wever, die er zoo mager en schraal uitziet, dat hij wel een levend geraamte gelijkt. Boven langs de eerste verdieping loopt eene soort van houten galerij, ten gemeenschappelijken gebruike voor al die bewoners, en op dat balkon, waarop ik uit het venster van mijne slaapkamer nederzie, komen dikwijls die behoeftige, maar goedhartige naburen, een praatje houden met de ongelukkige zinneloze, en haar aan het einde van een' langen stok eenig stukje voedsel, als een wortel of aardappel b. v. toereiken, hetwelk zij van hun eigen karig maal hebben overgehouden. Een zeer aardig jong vrouwtje, die een aantal hongerige kinderen heeft, is altijd de voorste bij dit bewijs van dagelijkschen liefdepligt. Toen ik het voor de eerste maal zag, deed het mij zoo aan, dat ik terstond al het brood, dat er in huis was, liet krijgen, en mij verstaanbaar trachtte te maken door een boterham in de eene hand te houden en met de andere naar het venster van de zinneloze vrouw te wijzen. Het jonge vrouwtje was de eerste die mijn sein bespeurde, en nimmer, nimmer zal ik de vrolijkheid, die haar gelaat kenmerkte, vergeten. Het schitterde bijna van engelachtige blijdschap, terwijl zij hare handen tegen elkander klapte, onder de uitroep van *bror! brod!* op een' toon, die mij overtuigde, dat het brood in haar eigen huis iets zeldzaams was. In een oogenblik was het goedhartige schepsel aan onze deur, om de boterhammen aan te nemen en nog eenig koud vleesch, het-

welk zij met zoo veel drift ontving, en waarvoor zij mij zoo vurig dankte, alsof het voor haar zelve, haren zwakken man en hongerige kinderen bestemd was. Mijne boodschap werd getrouwelijk verrigt, en naderhand had ik het genoegen van te hooren, dat de arme zinnelooze vrouw op een' geheel anderen toon zong dan zij gewoon was te doen. Het spreekt van zelve, dat ik het jonge vrouwtje niet vergat — maar wat zijn onze beste giften — de kliekjes van onzen overvloed — of zelfs, wat zijn de vorstelijke en adellijke geschenken in gouden letters geschreven, in vergelijking van de edelmoedige weldaden dier barmhartige Samaritanen, die zelve zoo weinig bezittende, nogtans zoo geneigd zijn hetgeen zij hebben met hunne minderen te deelen? Het is zoo als ik ergens gelezen heb: De Weldaad, die de Overvloed voor de Armoede spaart, is menschelijk en aardsch: maar zij wordt Goddelijk en Hemelsch, wanneer de Armoede iets aan het gebrek schenkt.

Als een tegenhanger van dit voorval ondervond ik weldra geheel iets anders. Eene vrouw van de geringere klasse, zeer schamel gekleed, wist den weg naar mijne kamer te vinden, en gaf mij door hare manieren te kennen, dat zij kwam bedelen. Ik hield mij zoo verzekerd, dat zij niets anders dan voedsel begeerde, dat ik haar terstond iets gaf van hetgeen er toevallig op mijne tafel stond, maar tot mijne groote verbaasheid weigerde zij dat aan te nemen. Ik beval daarom mijne Duitsche meid met haar in gesprek te treden, en mij hare begeerte te vertolken, en na een kort onderhoud met de onbekende, vertelde zij mij in ge-

broken Engelsch, dat hetgeen zij verlangde was eenig »schoon linnengoed,” terwijl zij tevens op hare rokken wees. Dewijl de vrouw eene beweging met haren vinger rondom haar hoofd gemaakt had, alsof zij eene wond beschreef, kwam het mij in den zin, of zij ook met dat wit linnengoed eenige zwachtels meende, en eenig oud linnen halende, hetwelk ik voor zulk een gebruik altijd afgezonderd houde, maakte ik er een bundeltje van voor de arme vrouw, maar na het eventjes ingezien te hebben, verwierp zij het, naar mij toescheen, met geen gering blijk van verachting. Ik konde geene duidelijker verklaring uit haar krijgen: KATRIEN wees weder op hare rokken, en de vrouw zwaaide wederom hare hand om haar hoofd. Op eens trof mij de ware beteekenis — zij meende kinderlinnen — een klein nachtjak en eene kleine nachtmuts — maar ik had dit niet zoodra aan KATRIEN en deze aan de andere te kennen gegeven, of beide begonnen te lagchen. Eindelijk nam ik mijne toevlugt tot mijn getrouwsten vriend in geval van nood, een »Duitsch en Engelsch Woordenboek” en met behulp daarvan werd mij aan het verstand gebragt, dat de vrouw een wit neteldoekschkleedje verlangde voor hare jongste dochter, om hare belijdenis te doen, en de beweging rondom haar hoofd beteekende een’ krans van gemaakte bloemen. Ofschoon ten uiterste verwonderd over zulk een verzoek, gaf ik haar eene kleinigheid, en tot dank daarvoor bragt de vrouw mij haar dochttertje, om dat in haar aannemingskostuum te zien. Door middel van giften en gaven was het uitgedost in een wit neteldoeksch jurkje, witte katoenen kousen en ligtkleurige schoenen, met een

krans van nagemaakte lelie's der dalen om haar hoofd, en een grooten witten sluijer van kant. Den ganschen ochtend door wemelde het in de straat van zulke wezentjes, en van even zoo veel knapen geheel in het zwart, met groote witte boordjes, witte handschoenen en eene witte roos aan hun knoopsgat. Zij schenen allen zich vrij wat op hunne buitengewone zindelijkheid te laten voorstaan — de meisjes vooral zagen er zoo net, zoo aardig en zoo regt gelukkig in haren kortstondigen pronk uit, dat mij het denkbeeld hinderlijk was, dat zij 's anderen daags weder in hare lompen en vodden zouden moeten zitten. Die dag zelf werd voor haar verkort, want in den namiddag begon het te regenen, en om de kostbare witte kleedjes voor spatten en vlekken te bewaren, moesten de kleinen alle zoo »zwaar verguld» gelijk een Schot zoude zeggen, als zij waren, naar huis ijlen.

FRANK heeft hier een oude kennis, zekeren Mr. MARKHAM aangetroffen, en mij aan diens vrouw voorgesteld. Enkel als eene landgenoot en om haars gezelschapswille zoude zij eene aanwinst voor mij zijn, maar zij is behalve dat eene vermakelijke en gevoelige vrouw, en in weerwil van de waarschuwing van Lady DE FARRINGDON, zijn wij zamen reeds zeer bevriend. Zij kwamen hier om goedkoper te leven, en ik moet beurtelings om haar lagchen en zuchten om de voorstellingen van hare groote en kleine zwarigheden in een vreemd land. Van hunne vrienden gescheiden te zijn, schijnt hunne grootste opoffering te wezen: mijn hart doet mij zeer, als ik haar vertellen hoor, hoe zij dagelijks gaan zien naar de passagiers, welke van de boot afkomen, in de

ijdele hoop van eenig bekend gezigt aan te treffen: maar in eene volgende minuut doet zij mij wederom lagchen, dat mij de tranen over de wangen loopen, om de beschrijving van een' splinter in haar oog, en de zonderlinge hulpmiddelen van hare meid daarvoor. Wat zoudt gij er wel van denken, MARGO? om uw hoofd in een zak te steken die heet is van de bakkers-oven — dan half verstikt te worden onder een stapel van peluws en dekens — en daar weder uit te komen van de warmte en van de losse zemelen zoo wit als een spook van het tooneel?

Als staaltjes van de kleederdragt hier te lande heb ik u een paar hoeden gekocht. De eene daarvan is naar mijn' smaak zeer aardig. Het is een kleine zwarte zijden hoed, vrolijk geborduurd van boven, en van welken achteraan verscheiden breeden linten van taf nederhangen. De andere is insgelijks geborduurd, maar van achteren uit denzelfen hangen twee haarvlechten neder, die bij wijze van een bijbelkrap met een effen zilveren of gouden gesp aan elkander verbonden zijn. Vaarwel, wij allen groeten u

CATHARINA WILLMOT.

P. S. Ik open dezen nog eens, om u te melden, dat mijne vermoedens ten aanzien van MARTHA onjuist waren, maar ik wenschte liever dat zij het niet waren geweest. Zij is niet aan het vrijen — maar zij is Roomsch geworden! Mij dunkt, ik zie u allen van de zijkamer af tot de keuken toe wijde oogen opspalken. Maar de zaak is waar. Het schijnt, dat FRANK haar een paar dagen geleden

ontmoet is met eene waskaars in hare hand, naar eene kapel gaande, alwaar de ongehuwde vrijsters van *Coblentz* heengaan om te bidden dat zij een' man krijgen. Ziedaar dan het raadsel van hare herhaalde ziels- en ligchaamsafwezigheid opgelost. Ik verbeeldde mij, dat haar uitgaan een' vrijer ten doel had, maar het was te doen om naar de biecht of naar de misdienst te gaan, en al hare gedachten waren bij de Heiligen van haren paternoster en bij haren nieuwen Catechismus. Ik heb er mijn broeder over geraadpleegd, maar al wat hij zeide was: »*MARTHA's* godsdienst is hare eigene zaak, en als zij als dienstbode haren pligt betracht, mag zij mijenthalve als zij het verkiest, Turksch worden." Toen ik *MARTHA* zelve ondervroeg, viel zij terstond door de ben, en gelijk zij gewoon is bij zulke gelegenheden, waarschuwde zij mij van te willen veranderen van dienst. Dat beteekent nu wel niets, maar ik zal niet in staat zijn om haar te houden. Zoo als men van al de nieuwe bekeerelingen zegt, gaat het ook met haar: zij slaat tot uitersten over, en is, geloof ik, stijver Roomsch dan de Paus zelf. Er worden, bij voorbeeld, om de verschillende klassen des volks, op verschillende uren missen gevierd, en, zoudt gij het wel gelooven? zij dringt er op aan, om geene van allen over te slaan! Dat komt nu van het reizen buitenslands. Wel mogt ik wenschen, dat ik *Woodlands* nimmer verlaten had!